

مسئولیت مدنی شهرداری در قبال طرح‌های شهری
اجرا شده و اجرا نشده نسبت به اشخاص حقیقی

سیدرضا طباطبایی

سرشناسه	:	طباطبایی، سیدرضا، ۱۳۵۶-
عنوان قراردادی	:	ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	:	مسئولیت مدنی شهرداری در قبال طرح‌های شهری اجرا شده و اجرا نشده نسبت به اشخاص حقیقی / سیدرضا طباطبایی.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات آذرین مهر، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۰۷ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۳۲-۶۲۳۲-۹۳-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	شهرداری -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	:	Municipal corporations -- Iran
موضوع	:	قانون مدنی -- ایران
موضوع	:	Civil law -- Iran
موضوع	:	شهرداری -- ایران -- طرح و برنامه‌ریزی
موضوع	:	City planning -- Iran -- Design
رده بندی کنگره	:	۳۴۳/۵۰۰۵
رده بندی دیویی	:	۳۴۳/۵۰۰۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۸۹۷

مسئولیت مدنی شهرداری در قبال طرح‌های شهری اجرا شده و اجرا نشده نسبت به اشخاص حقیقی

تالیف: سیدرضا طباطبایی

ناشر: آذرین مهر

ناظر فنی چاپ: موسی مفاخری

شابک: ۹۷۸-۶۳۲-۶۲۳۲-۹۳-۷

ویراستار: واحد مهربانی

طراح جلد: اسماعیل صمیمی‌پور

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

تهران: خیابان انقلاب - خیابان وحید نظری بین فخر رازی و دانشگاه پلاک ۶۵ طبقه اول واحد ۴ - انتشارات آذرین مهر

۰۲۱-۶۶۹۶۲۰۵۱

فهرست مطالب

۱۱.....	پیشگفتار
۱۳.....	فصل اول کلیات
۱۴.....	گفتار اول: مقدمه
۱۵.....	گفتار دوم: بیان مسئله
۱۶.....	گفتار سوم: اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۷.....	گفتار چهارم: اهداف مطالعه
۱۷.....	بند اول: اهداف اصلی
۱۷.....	بند دوم: اهداف فرعی
۱۸.....	گفتار پنجم: پیشینه تحقیق
۲۱.....	فصل دوم شهر داری و طرح های شهری، قوانین و مقررات
۲۲.....	مبحث اول: پایه کاری شهرداری
۲۲.....	گفتار اول: تعریف و جایگاه شهرداری
۲۶.....	گفتار سوم: وظایف شهرداری
۲۶.....	بند اول: مسئولیت شخصی مستخدمین کارکنان شهرداری ها
۲۸.....	بند دوم: مسئولیت با دستور کتبی و اصرار شهرداری به انجام عمل غیرقانونی برای مستخدم و کارکنان
۲۸.....	بند سوم: مسئولیتی که بر اثر کم توجهی و بیاحتیاطی توسط خود مستخدمان و کارکنان اتفاق میافتد
۳۱.....	گفتار چهارم: ساختار عمومی شهرداری
۳۲.....	گفتار پنجم: تشکیل و انحلال
۳۳.....	گفتار ششم: جایگاه شهرداری در حاکمیت
۳۸.....	گفتار هفتم: چالش های حقوقی قوانین و مقررات شهرداری
۳۸.....	بند اول: مسئولیت شهردار ناشی از عدم اجرای صحیح قوانین در شهرداری
۳۹.....	بند دوم: مفهوم تأثیر طرح
۴۰.....	مبحث دوم: طرح های شهرداری
۴۰.....	گفتار اول: مفهوم طرح های عمومی شهرداری
۴۱.....	گفتار دوم: دلایل تهیه طرح های طراحی شهری
۴۲.....	بند اول: تصورات غیر واقعی
۴۲.....	بند دوم: راهبردهای تقسیم کننده
۴۲.....	بند سوم: ایجاد مکان های مناسب
۴۲.....	بند چهارم: بازاریابی محوطه ها و نواحی

۴۲	بند پنجم: تنظیم «پیمان»
۴۳	گفتار دوم: مقایسه طرح با کاربری
۴۳	گفتار سوم: طرح عام و طرح خاص
۴۳	بند اول: طرح معنای عام
۴۴	بند دوم: طرح به معنای خاص
۴۵	گفتار چهارم: طرح های عمرانی
	گفتار پنجم: تعریف طرح و برنامه عمومی، عمرانی و نظامی دولت و شهرداریها و طرحهای مصوب
۴۶	شهری و تمایز آنها
۴۶	بند اول: طرح جامع شهری
۴۷	بند دوم: طرح تفصیلی
۴۹	بند سوم: طرح تفصیلی موضوعی
۵۰	بند چهارم: طرح تفصیلی وضعی
۵۰	بند پنجم: طرح شهرهای جدید
۵۱	بند ششم: طرح شهرکهای مسکونی
۵۱	گفتار ششم: ویژگی و خصایص طرح های عمومی و عمرانی شهرداری
۵۲	بند اول: موضوع طرح های عمومی و عمرانی ارائه خدمات عمومی است
۵۳	بند دوم: طرحهای عمومی و عمرانی شهرداری اقتدار است
۵۵	گفتار هفتم: انطباق با وظایف و اختیارات شهرداری
۵۶	گفتار هشتم: طرح بهسازی و نوسازی بافت های فرسوده
۵۶	گفتار نهم: جهت گیریهای طرح
۵۷	بند اول: اجرای طرح های شهرسازی و عمرانی
۵۷	بند دوم: اجرای طرح های فرهنگی - اجتماعی
۵۷	بند سوم: طرحهای عمومی (بند ۱۰ ماده ۱ قانون برنامه)
۵۸	بند چهارم: تعریف جامع طرح عمومی
۵۸	گفتار دهم: ویژگی های طرح عمومی شهرداری
۵۸	مبحث سوم: تصویب طرح های عمومی و عمرانی شهرداری
۵۹	گفتار اول: نحوه تصویب طرح های عمومی و عمرانی شهرداری
۵۹	بند اول: تصویب برنامه های عمومی و عمرانی پنج ساله
۵۹	بند دوم: تصویب برنامه های عمومی و عمرانی سالانه
۶۰	بند سوم: مراجع تصویب طرح های عمومی و عمرانی

۶۳	فصل سوم مسئولیت مدنی شهرداری
۶۴	مبحث اول: مسئولیت مدنی
۶۴	گفتار اول: تعاریف
۶۴	بند اول: تعریف مسئول
۶۴	بند دوم: مسئولیت
۶۵	بند سوم: مسئولیت مدنی
۶۶	مبحث دوم: مبنای مسئولیت مدنی در حقوق موضوعه
۶۶	گفتار اول: ارکان مسئولیت مدنی
۶۶	بند یک: وجود ضرر
۶۷	بند دو: انساب فعل زیانبار
۶۷	بند سوم: رابطه سببیت بین فعل و ضرر وارد شده
۶۷	گفتار دوم: مبنای قانونی مسئولیت مدنی
۷۱	بند اول: نظریه خطر
۷۴	بند دوم: نظریه تضمین خس
۷۷	بند سوم: قاعده لاضرر
۸۱	فصل چهارم مسئولیت مدنی شهرداری در قبال طایفه های شهری اجرا شده و اجرا نشده
۸۲	مبحث اول: مسئولیت شهرداری و وظایف آن در قانون
۸۲	گفتار اول: مسئولیت مدنی شهرداری
۸۶	گفتار دوم: وظایف شهرداری از حیث مراقبت و حفاظت شهر و شهروندان از خطرات
۸۷	گفتار سوم: ارکان مسئولیت
۸۷	بند اول: مفهوم ضرر
۸۸	بند دوم: ضرر قابل جبران
۸۹	بند سوم: لزوم مسلم بودن ضرر
۸۹	بند چهارم: مفهوم ضرر بی واسطه
۹۰	بند پنجم: رابطه سببیت
۹۱	گفتار چهارم: اسباب خارجی و اثر آن در مسئولیت
۹۱	بند اول: قوای قاهره و افات ناگهانی
۹۱	بند دوم: فعل شخص ثالث
۹۲	بند سوم: تقصیر زیان دیده
۹۲	بند چهارم: جبران خسارت

۹۲.....	گفتار پنجم: مسئولیت حقوقی شهرداری
۹۳.....	مبحث دوم: مسئولیت مدنی شهرداری در بارهی طرحهای شهری
۹۵.....	گفتار اول: مسئولیت مدنی شهرداری در تغییر و یا عدم اجرای طرحهای شهری
۹۷.....	گفتار دوم: شرایط تحقق مسئولیت مدنی نهاد شهرداری در برابر شهروندان
۹۹.....	فصل پنجم نتیجه گیری
۱۰۰.....	گفتار اول: نتیجه گیری
۱۰۲.....	گفتار دوم: پیشنهادها
۱۰۳.....	منابع و مآخذ

پیشگفتار

هدف اصلی این تحقیق بررسی مسئولیت مدنی شهرداری در قبال طرح‌های شهری اجرا شده و اجرا نشده نسبت به اشخاص حقیقی بود، اصولاً در نظام حقوقی مسئولیت مدنی ایران، شهرداری نیز همانند سایر اشخاص حقوقی، در ذیل عنوان مسئولیت ناشی از فعل غیر، مورد بررسی قرار می‌گیرند. در این باب ممکن است، شهرداری در اجرای وظایف کلی و ویژه خود گونه‌هایی عام و ویژه از مسئولیت را داشته باشند.

نتایج پژوهش نشان می‌دهد مرجع قانونی تصویب طرح‌های شهری، شورای عالی شهرسازی و معماری و کمیسیون ماده ۵ قانون تاسیس شورای عالی شهرسازی و معماری هستند. این دو نهاد با تصویب سیاست‌ها و برنامه‌های لازم الاجرا در شهرها می‌توانند تأثیرات بسزایی را بر روی منافع و حقوق شهروندان بگذارند؛ چرا که ممکن است تصویب یک طرح باعث افزایش قیمت و بهای برخی اراضی و املاک گردد؛ در حالی که این طرح مصوب منجر به افت قیمت بعضی املاک و یا مناطق دیگر خواهد شد.

در خصوص مسئولیت مدنی شهرداری در طرح‌های شهری به نظر می‌رسد، اصل انتظار مشروع و یا لزوم رعایت حقوق مکتسبه شهروندان، حویلی می‌تواند در برخی از پرونده‌ها مبنای صدور رأی قرار گرفته و بر اساس آن، مراجع ذی ربط ملزم به جبران خسارت گردند. البته لازمه این امر، اثبات نقض انتظارات موجه و یا حق مکتسب شهروندان از سوی خواهان است. مسئولیت مدنی ناشی از عدم اجرای طرح‌های شهری نیز بر مبنای اصل انتظار مشروع، قابل توجیه باشد، به شرط آن که شهروند زیان دیده بتواند نقض انتظار معقول خویش را با اثبات برساند.